

Tőzsde akár kispénzű kezdőknek is

BEFEKTETÉS 100–300 ezer forinttal is érdemes belevágni a részvényvásárlásba

Az emberek többségének még mindig titokzatos világ a tőzsde. A részvények adásvételét pedig 100–300 ezer forinttal is érdemes elkezdni. Igaz, ez az összeg csak tanuló-pénznek számít. Mindenesetre mielőtt belevágn valaki a kereskedésbe, érdemes megismerkednie az alapvető fogalmakkal a tőzsde működésével.

Tóth Marcella

„Idén februárban kezdtem el tőzsdézni, először 200 ezer forinttal” – meséli lapunknak Süveges Péter, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem húszéves hallgatója. Eleinte ugyan inkább bukkott a befektetésen, mert megjedte, ha pár százalékkal esett a részvények ára, és idejekorán eladta azokat. „Azóta már türelmesebb vagyok, így volt olyan papír, amivel negyvenszázalékos profitot értem el” – teszi hozzá.

A szaktudás nélküli, csak a tippre hagyatkozó vásárlás inkább szerencsejáték.

Péter a részvényeket egy brókercegen keresztül adja-veszi, megbízásait az interneten küldi el. Mindig önállóan dönti el, hogy melyik részvényt vásárolja meg, illetve értékesíti, nem kéri hozzá befektetési tanácsadó segítségét. Általában minden reggel, még a sulis előtt elolvassa a tőzsdei híreket, és elküldi vételi vagy eladási megbízásait. Tanítás után pedig rögtön megnézi a nap eseményeit. A döntések meghozatalához ugyanis alapvető a tőzsdei és gazdasági hírek követése – hangsúlyozza. Nemcsak a magyar piaci információkat kell figyelni, hanem a külföldiekét is, mivel azok is befolyásolják a hazai részvények árfolyamát.

Süveges Péter azt tanácsolja a kezdőknek, hogy csak a megtakarított pénzükkal tőzsdézzenek, ne azzal, ami a mindennapi megélhetésükhöz szükséges. Tapasztalata szerint ugyanis sokan esnek ebbe a hibába. Véleménye szerint a tőzsdézés önálló pénzkereseti forrásként veszé-

Süveges Péter az interneten tőzsdézik, amikor éppen nem az egyetlen tölti az idejét. A fiatalember reggel a tőzsdei hírekkel kezdi a napját.

lyes, inkább másodlagos bevételi forrásnak javasolja.

Ma még kevesen vannak, akik Péterhez hasonlóan akár kis összeggel is bele mernek vágni a tőzsdézésbe. Pedig az ismerkedést már kisebb, akár 100–300 ezer forintos tétellel is érdemes elkezdni. „Ez tulajdonképpen tanulópenz, amellyel a kezdő befektető megéri a tőkepiac működését, s begyakorolja az adásvétel technikáit” – mondta el érdeklődésünkre Horváth András, a Tőzsdeiskola Kft. ügyvezető igazgatója. A tőzsdeszakértő sze-

rint mielőtt belevágn valaki a kereskedésbe, érdemes megismerkedni az alapvető fogalmakkal, s a tőzsde működésével. Ha már ez megy, csak akkor érdemes több pénzt részvényekbe fektetni. A tőzsdézésnek persze nemcsak előnyei, hanem veszélyei is vannak. A szaktudás nélküli, tippre hagyatkozó vásárlás szerencsejátéknak tekinthető – figyelmeztet Horváth András.

A gyakorlatban egy kisbefektető úgy tud részvényt venni, hogy először befektetési számlaszerződést köt egy brókercéggel.

Ezután adhat vételi vagy eladási megbízást, amelyet el lehet indítani személyesen, telefonon, s az internet segítségével is. Piaci áras vételi megbízás esetén egy adott részvényt a tőkepiacon éppen aktuális értékeért lehet megvásárolni. Míg az úgynevezett vételi limitáras megbízás lényege, hogy a bróker akkor vásárol, ha az értékpapírt egy adott időszakon belül meghatározott maximum összegnél nem drágábban lehet megvenni.

A közvetítőt, azaz a brókerceget ajánlatos körültekintően

kiválasztani. Érdemes megnézni a Budapesti Értéktőzsde honlapján, hogy a kiszemelt társaság mikor alakult és mennyi a jegyzett tőkéje. Emellett elsődleges szempont, hogy a brókercegen milyen tranzakciós költségekkel dolgozik. A legkedvezőbb brókerdíjakat általában az internetes kereskedéssel lehet elérni. Vannak közvetítők, amelyek fix összeget kérnek a részvény adásvételért. A legtöbb brókercegen azonban az értékpapír árfolyamának egy adott százalékat, általában 0,15–0,4 szá-

A részvény mint befektetés

A RÉSZVÉNY a részvénytársaság által kibocsátott, tagsági jogot megtestesítő értékpapír. Vagyis ennek tulajdonosa egyben a kibocsátó cég tulajdonosa is, és mint ilyen, a közgyűlésen részt vehet a társaságot érintő döntéshozatalban is. Ugyanakkor a részvényes kötelezettsége a vállalattal szemben csupán a részvény értékének megfizetése. A részvény mint befektetési eszköz két dolgot jelent: egyrészt a részvények után a társaságok az üzleti év során elért hasznukból a közgyűlés döntésének megfelelően osztalékot fizethetnek. Másrészt a részvények adásvételével árfolyamnyereségre lehet szert tenni.

A RÉSZVÉNYEKET ma már nem nyomtatják ki, már csak egy számítógépes jel-sorozat. Adásvétel során is elektronikus módon rögzítik a tulajdonosváltást, és a részvény tulajdonjogát ez a nyilvántartás bizonyítja. A részvény árfolyamát alapvetően a kibocsátó vállalat piaci pozíciója befolyásolja. Emellett az egész ország makrogazdasági helyzete, alkalmazott gazdaságpolitikája is hatással van rá. Olyan kisebb tőzsdék árfolyamára, mint amilyen a magyar BÉT is, az uniós, illetve az amerikai és a japán piacokon zajló folyamatok is jelentős hatást gyakorolnak.

zalék közötti összeget számít fel.

„A díjak mellett a kezdő befektetőknél nagyon fontos a vásárlás időzítése, s a részvények kiválasztása” – mondta el érdeklődésünkre Veseta Nándor, a Biztonság Invest részvénykereskedelmi üzletágának vezető elemzője. Érdemes azt is végiggondolni, hogy hosszabb vagy rövidebb ideig szeretné-e részvényekben tartani a befektetőt a pénzét. A kezdőknek eleinte tanácsos hosszabb távban gondolkodni, s nagyon fontos az óvatosság, a türelem.

Hiába a tiltások, így is könnyű hozzájutni a dohányhoz

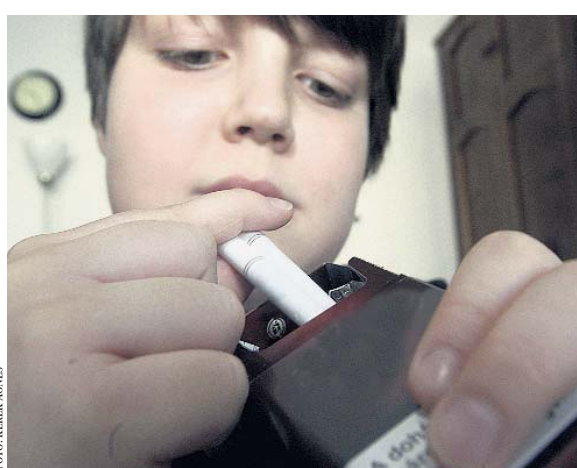
FÜSTÖLGÉSEK Manapság a több füstszűrővel gyártott cigarettákra jóval könnyebb rászokniuk a fiataloknak

Nincs sok haszna annak a törvénynek, amely tiltja, hogy 18 éven aluliakat dohánytermékekkel kiszolgáljanak – állítja az Országos Dohányfüstmentes Egyesület (ODE) főtitkára. Szigeti László szerint a fiatalok a jogszabályi tiltás ellenére is könnyen hozzájutnak a füstölőanyaghoz. „Egy nemrég készült felmérés szerint a mai 16 éves korosztály 72 százaléka már kipróbálta a cigarettát, sőt 18 százaléka már függőnek mondható.”

Az ODE főtitkára szerint a fiatalok függővé válását több tényező is segíti. A már említett kereskedői magatartás mellett okolható a szülők és az iskolák hozzáállása is – nem egy olyan in-

tézmény van, ahol a kijelölt dohányzóhelyeken a diákok együtt füstölhetnek a tanárokkal. „Egy cigarettázó pedagógusnak nincs erkölcsi alapja, hogy a dohányzás káros hatásairól beszéljen – véli Szigeti László, aki felelősnek tartja a dohánygyárakat is, mivel – bármily furcsán hangzik – túl jó minőségű termékeket gyártanak. Régebben a cigaretták émelgyést, hányingert okoztak, s így sok fiatal kedvét elvesztették a dohányzástól. A manapság gyártott, többszűrős szűrővel ellátott füstölőanyagoknak nincs ilyen mellékhatásuk, így a rászokás veszélye sokkal nagyobb.”

A szakértő szerint a fiatalok körében csak úgy lehetne csök-

Sokakat már tizenkét éves korukban függőnek lehet mondani

A boltosok nem akarnak igazoltatni

A KERESKEDŐK több mint fele fiatalkorúakat is kiszolgál a dohánytermékekkel – állítja az ellenőrzési tapasztalatok alapján Kathi Attila, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség szóvivője. **A BOLTOSOK** többsége általában arra hivatkozik, hogy ő nem igazoltathat senkit, holott a jogszabály világosan fogalmaz: az eladó kérheti az életkor igazolását, ennek hiányában pedig megtagadhatja a kiszolgálást.

keneni a dohányzók arányát, ha az oktatási intézményekből teljesen kitiltanak a cigarettát. Sőt, talán még az is jó lenne, ha a cigarettát szálanként is lehetne vásárolni. Ma az is kénytelen megvenni húsz szálát, aki nem erős dohányos, s ha a doboz már ott van a zsebben, nagyobb a csábítás a rágyújtásra.

Az Országgyűlésben nyáron elfogadott törvénymódosítás éppen ezért szigorítja a kereskedőkre kiszabható büntetéseket. A pénzbüntetés mellett a jövőben akár egy évre is betilthatják a dohánytermékek és a szeszes italok forgalmazását azokon a helyeken, ahol 18 éven aluliakat szolgálnak ki.